

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kielten mieli – maksiimeja monikielisen kielikasvatuksen puolesta

Katri Kuukka
Opetushallitus

Muistumia monikielisyydestä 1

Kun Lappajärven poika Lapuan likkaa kalaa perkaamaan opetti:

Paina sillä kärellä
sitä kalan vattaa!

Ei, kun
sillä...!

Sehäl luisuu
mun kären
alta...!

Ai k..!

Muistumia monikielisyudesta 2

Карандаш!

Koulu matkalla monikieliseen kielikasvatukseen

- kielten ja kielimuotojen arvo – miten arvotetaan, mitä arvostetaan?
- kielten hierarkia – miten järjestyy, kuka valitsee, voiko vaihtua?
- kielenkäyttäjien resurssit ja repertuaarit – miten tuetaan, mitä opetetaan?
- kielimaisema – millaisia valintoja on tehty ja tehdään?

- johtaminen – tukeeko monikielistä kielikasvatusta, kannustaako kielitietoiseen toimintakulttuuriin?
- N.B.! ECML toteuttaa 2017-2019 uuden hankkeen “Whole-school approaches to the languages of schooling”, jossa kehitetään kouluille verkkopohjainen tiekartta: a diagnostic tool, guidelines, examples of classroom interventions and of collaboration between teachers – based on the principle of self-assessment

Koska kukaan ei ole yksikielinen.

- dialoginen kielikäsitys
 - heteroglossia: kielen ajallinen muuttuminen ja sen tilanteinen, alueellinen ja sosiaalinen vaihtelu
 - kieli käytänteinä tai tilanteisina resursseina
- globalisaation sosiolingvistiikka
 - kielen asema dynaamisena, fragmentaarisena ja liikkuvana resurssina
- superdiversiteetti
 - moniulotteinen yhteisöjen sosiaalinen, kulttuurinen ja kielellinen diversiteetti, jota eivät määritä pelkästään etninen tausta, synnyinmaa tai yksi äidinkieli

Koska monikielisyys tekee gutaa.

1. kielelliseen tietoisuuteen liittyvät kognitiiviset taidot kehittyvät
 - kielen ilmiöiden havainnoiminen ja analysointi
 - uusien kielten oppiminen
 - joustavuus ja ongelmanratkaisutaidot
 - multitasking
2. kommunikaation valmiudet ja mahdollisuudet kasvavat
 - osallisuus useammassa yhteisössä
 - monipuolisemmat itseilmaisun välineet
3. empatiakyky lisääntyy
 - näkökulman vaihtamisen taito
 - kulttuurinen sensitiivisyys
4. ikääntymiseen liittyvät muistisairaudet puhkeavat myöhemmin

Koska monikieleily on must! (García & Wei 2014)

- the deployment of a speaker's full linguistic repertoire without regard for watchful adherence to the socially and politically defined boundaries of named (and usually national and state) languages
- differs from code-switching: it refers not simply to a shift or a shuttle between two languages, but to the speakers' construction and use of original and complex interrelated discursive practices that cannot be easily assigned to one or another traditional definition of language, but that make up the speakers' complete language repertoire
- translanguaging pedagogy is important for language minoritized students, whether they are emergent bilingual or not, because it builds on students' linguistic strengths

Monikieleilyn mielekkyys

- auttaa ymmärtämään ja tulemaan ymmärretyksi
- välittää merkityksiä ja nyansseja
- auttaa vertailemaan eri kielten ilmiöitä
- parantaa suoriutumista
- tasapainottaa kielten valtasuhteita
- luo luottamusta ja motivaatiota
- maksimoi oppimisen

O tempora

HS 5.2.2017:

”Maailmanrauha on turhan pateettinen sana, mutta kyse on siitä, että tekoäly voisi auttaa ihmisiä tulemaan paremmin toimeen keskenään.”

Tämä liittyy suoraan Honkelan omiin tutkimuksiin. Hän on kehitellyt niin kutsuttua merkitysneuvottelun menetelmää. Siinä kone oppii, kuinka erilaiset ihmiset käyttävät kieltä ja ymmärtävät sanojen merkityksiä. Esimerkiksi sana ”oikeudenmukaisuus” tarkoittaa eri asiaa eri ihmisille.

Monikielisyys ja...

Kansallisvaltio?
Kansalliskieli/-
kielet?

Kansa?
Väestö?

Kansallinen
identiteetti?

*Ihmiskieli ei ole kansalliskieli.
Se on kielten mieli.*

- Samuli Paronen 1974. Maailma on sara

Lähteille

- Arthur, J. & P. Martin 2006. Accomplishing lessons in postcolonial classrooms: Comparative perspectives from Botswana and Brunei Darussalam. *Comparative Education* 42, 177-202.
- Bialystok, E. 2007. Cognitive effects of bilingualism: How linguistic experience leads to cognitive change. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism* 10:3, 210–223.
- Blommaert, J. 2010. *The Sociolinguistics of Globalization. Cambridge approaches to language contact.* Cambridge: Cambridge University Press.
- Canarajah, A. S. 2011. Translanguaging in the classroom: Emerging issues for research and pedagogy. *Applied Linguistics Review* 3 (2), 21-26.
- Blackledge, A. & A. Creese 2010. *Multilingualism: A Critical Perspective.* Bloosbury Academic.
- Dufva, H. 2014. Vieraasta kielestä omiksi sanoiksi: Mitä Vološinov sanoi kielen oppimisesta ja opettamisesta? *Kieli, koulutus ja yhteiskunta.*
<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/43166/vieraastakielestaomiksisanoiksimitavolosinovsanoikielenuppimisestajaopettamisesta.pdf?sequence=1>
- Garcia, O. & L. Wei. *Translanguaging. Language, Bilingualism and Education.* Palgrave Macmillan.
- Fan, S. P., Z. Liberman, B. Keysar & K. D. Kinzler 2015. The Exposure Advantage: Early Exposure to a Multilingual Environment Promotes Effective Communication <http://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0956797615574699>

- Helsingin Sanomat 5.2.2017. Tekoälytutkija Timo Honkela sairastui parantumattomasti – nyt hän haluaa kertoa meille tulevaisuudesta, jota ei itse tule näkemään. <http://www.hs.fi/sunnuntai/art-2000005074160.html>
- Hornberger, N. H. 2005. Opening and filling up implementational and ideological spaces in heritage language education. *Modern Language Journal*, 89, 605–612.
- Lehtonen, H. 2015. Tyylitellen. Nuorten kielelliset resurssit ja kielen sosiaalinen indeksisyys monietnisessä Helsingissä. Suomen kielen, suomalais-ugrilaisten ja pohjoismaisten kielten ja kirjallisuuksien laitos. Humanistinen tiedekunta. Helsingin yliopisto. Helsinki: Unigrafia.
- Martin, M. 2016. Monikielisyys muutoksessa. Kielikoulutuspolitiikan verkosto. <http://www.kieliverkosto.fi/article/monikielisyys-muutoksessa/>
- Pietikäinen, S. 2010. Mitä kaikkea monikielisyys tarkoittaa? Kokemuksia pohjoisen kielellisestä monimuotoisuudesta. *Suomalainen monikielisyys ja sen haasteet. Puheen ja kielen tutkimuksen yhdistyksen julkaisuja 42*, 8-20.
- Pavlenko, A. (toim.) 2006. *Bilingual Minds: Emotional Experience, Expression, and Representation*. Clevedon: Multilingual Matters.
- <http://www.cupore.fi/images/tiedostot/monikielisyysluovuutta.pdf>
- Vertovec, S. 2007. Super-diversity and its implications. *Super-diversity and its implications, Ethnic and Racial Studies*, 30:6, 1024-1054.